

The background features a warm autumn palette of oranges, yellows, and reds. It is decorated with scattered leaves, clusters of red berries, and a dark, ornate scrollwork border. A central white area with a checkerboard pattern contains the text.

Ачык дарс

Тема:

«Атмыктыңы гелишмеге гере

төрлениши».

Юрютген: мурашм Табияева Л.А.

Тема : «Атлыкъланы гелишлеге гёре тюрлениши.»

Мурады :1) Тюз язывгъа уйретмек.

2)Соравлар ва твпшурувлар.

3) Тил байлагъын оьсдюремек. Ана тилибизни суюмеге чакъырмакъ.

Алатлар : гелишлер,суратлар, карточкалар.

Дарсны этилиши:

1.Гиришив лакъыр:Саламлашыв

2.Уйге берилген ишни авуздан тергев.

3.Янгы дарс.

А) Биз бугюн сизин булан ачыкъ дарс оьтгеражакъбыз.Дарсыбызны темасы: «Атлыкъланы гелишлиге гёре тюрлениши».

Мурадыбыз: Сизин янгы тема булан таныш этмек.Тил байлыгъыгъызны оьстюрмек. Ана тилге бакъгъан суювюбюзню артырмакъ.

Яшлар, мен бизин дарсыбызны А. Жачаевни шу сёзлери булан башлама сюемен.

Мен къумукъман ,Къумукъ тюзде тувгъангъа,

Къумукъ ана чайкъагъангъа гъайлегим,

Ёлакъ бетим къумукъ ана жувгъангъа.

Б) Уйге берилген ишини тергев.

Сизге уйге не берилген эди?

Сизге не англашылмады? (доскада англатыв иш гермек).

В) Бир-нече яшгъа карточкалар бермек.

(Къалгъан яшлар булан гечилген темаланы такрарлав)

1. Фронтальный опрос .

Атлыкъ деген недир?(масалалар гелтирмек).

Ишлик диген недир?(масалалар гелтирмек).

Сыпатлыкъ?(масалалар гелтирмек).

Жумланы баш уьюрлери кьайсыларыдыр?(масалалар гелтирмек)..

Жумланы экинчи даражалы уьюрлери кьайсыларыдыр?(масалалар гелтирмек)..

2. Синтаксис разбор.

Яшлар бавгъа гирдилер.(иеси,ер гьал, хабарлыкь)

Къызлар арев опуракь гийдилер.(иеси,белгилевюч,

Толумлукь,хабарлыкь)

(Гьар жумлагъа бир яшны доскагъа чыгъарып

Синтаксис разбор этдирмек ва авуздан чечдирмек.

3 . Фонетический разбор.

Янгур-я-нгур

(Й)-тутукь,янгырав,къатты.

(а)-соз,эринсиз,къалын.

(нг)-тут,янгырав,къатты.

(у)-соз,эринли,къалын.

(р)-тут,янгырав,къатты.

4-гьарп,5-аваз.

Яшланы карточкаларын жыймакь..(авуздан кыйматламакь)

Къумукь тилде нече гелиш бар?(оланы слйд кюйде герсетмек)

3. Янгы теманы уьстюнде ишлев.

Баш гелиш ким? не?(ай,ел,тав,кёк.)

Еслик гелиш кимни? нени?(айны.елни,тавны,кёкню.)

Багъым гелиш .кимге? негер?(айгъа,елге,тавгъа,кёкге.)

Тюшюм гелиш .кимни? нени? не?(айны,елни,тавны,кёкню).

Ер гелиш .кимде? неде?(айда,елде,тавда,кёкде.)

Чыгъым гелиш .кимден? неден? (айдан,елден,тавдан,кёкден)

Гъар яш булан еринде тургъузуп (авуздан)атлыкълар ойлашып оьзлеге тюрлендиртмек.Еринде турагъан кюйде хаталарын тюз этмек (авуздан).

4. Тапшурувлар оьтгерив.

А) Тапшурув № 127(авуздан).

Охувчуну -(охув-тамур, чу-сёз этеген кьошумча ,ну-сёз тюрлендирген кьошумча)

Бавчулукъ- (бав-тамур, чу –сез этеген кьошумча,лукъ-сез тюрлендиреген кьошумча).

Сувчулар-(сув –тамур,чу-сез этеген кьошумча,лар-сез тюрлендиреген кьошумча).

б) Ребуслар.:Слайдлар(1,2,3 слайдлар)

в) Кроссвордлар.:(1,2,3,4,слайдлар)

5 . Дарсны беклешдирив :

А)Такрарлав соравлар;

1)Биз кьайсы тил гесимни уьстюнден ишледик?

2) Кьумукъ тилде нече гелиш бар?

3) Оланы авуздан айтдырмакъ.

4)Бир-эки атлыкьны гелишлеге гере тюрлендирмек,теклик санавда да, кеплюк санавда да(авуздан).

Б) Оьзбашында эки сезню(атлыкьны)тептерлеринде гелишлеге гере (теклик санавда да, кеплюк санавда да). тюрлендирмек

6.Дарсны натижасын чыгъарыв:

1) Яшлар бугюнго дарс нечик оьтгерилди?

2) Биз нени гьакьында иш гердюк?

3)Мурадыбызгь етдикми?

4Сиз нени англадыгьыз?

(барыда жаваплар авуздан)..

7.Уйге иш: Тапшурув № 137(этилишин авуздан англатма).